LIETUVOS RESPUBLIKOS
BAUDŽIAMOJO KODEKSO 300 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Asmenims, vairuojantiems transporto priemones, pažymėtas skiriamuoju ženklu „Asmuo su negalia“ arba asmens su negalia automobilio statymo kortele, teisės aktuose yra nustatytos tam tikros lengvatos. Pagal Kelių eismo taisykles vairuotojams leidžiama įvažiuoti į zonas, pažymėtas kelio ženklais „Eismas draudžiamas“ ir „Motorinių transporto priemonių eismas draudžiamas“, taip pat nepaisyti kai kurių stovėjimą reglamentuojančių kelio ženklų reikalavimų (pvz., „Stovėjimo ribotą laiką vieta“, kai netaikoma elektromobilių įkrovimo vietoms, ir „Stovėjimo nurodytu laiku vieta“), sustoti ir stovėti ženklų „Sustoti draudžiama“ ir „Stovėti draudžiama“ galiojimo zonoje bei tam tikro horizontalaus ženklinimo vietose.

Minėtomis lengvatomis gali naudotis tiek patys asmenys su negalia, tiek juos vežantys kiti asmenys. Pažymėtina, kad asmens su negalia automobilio statymo kortelė suteikia ne tik judėjimo palengvinimo, bet ir finansinių privalumų (pvz., nemokamą arba lengvatinį transporto priemonių stovėjimą), todėl ji tampa potencialaus piktnaudžiavimo objektu.

Vis dėlto praktikoje nustatoma atvejų, kai asmenys, neturintys negalios statuso ir nevežantys asmenų su negalia, neteisėtai naudojasi suklastotomis asmens su negalia automobilio statymo kortelėmis. Tokiais veiksmais pažeidžiami ne tik Kelių eismo taisyklių reikalavimai, bet ir daromos nusikalstamos veikos, susijusios su dokumentų klastojimu ar disponavimu suklastotais dokumentais. Nors Lietuvoje oficialių konsoliduotų statistinių duomenų apie asmens su negalia automobilio statymo kortelių klastojimo mastą nėra skelbiama, savivaldybių ir kontrolės institucijų praktika rodo, kad tokie pažeidimai nėra pavieniai. Jie dažniau fiksuojami didžiuosiuose miestuose ir kurortuose, kur parkavimo vietų trūkumas ir didesni rinkliavų tarifai sudaro papildomas paskatas piktnaudžiauti.

Taip pat ir tarptautinė praktika rodo, kad tokio pobūdžio dokumentų klastojimas ir neteisėtas naudojimas yra paplitusi problema. Pavyzdžiui, vertinimai rodo, kad tam tikrose valstybėse iki 20 proc. naudojamų specialiųjų parkavimo leidimų gali būti naudojami neteisėtai, įskaitant naudojimą ne turėtojo interesais ar suklastotų dokumentų panaudojimą.

Atsižvelgiant į tai, siekiant užkardyti asmens su negalia automobilio statymo kortelių klastojimą ir neteisėtą jų naudojimą bei užtikrinti veiksmingesnę tokių veikų prevenciją, siūloma patikslinti baudžiamąjį teisinį reguliavimą, aiškiai numatant baudžiamąją atsakomybę už šių dokumentų klastojimą, prilyginant ją atsakomybei, taikomai už kitų asmens dokumentų klastojimą.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Darius Razmislevičius.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 300 straipsnyje numatyta, kad tas, kas pagamino netikrą asmens tapatybės kortelę, pasą, vairuotojo pažymėjimą ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimą arba suklastojo tikrą asmens tapatybės kortelę, pasą, vairuotojo pažymėjimą ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimą, arba žinomai netikrą ar žinomai suklastotą tikrą asmens tapatybės kortelę, pasą, vairuotojo pažymėjimą ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimą laikė, gabeno, siuntė, panaudojo ar realizavo,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki ketverių metų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu siūloma pakeisti Baudžiamojo kodekso 300 straipsnio 2 dalį, numatant taikyti už asmenų su negalia automobilių statymo kortelės pagaminimą, tikro dokumento suklastojimą ar suklastoto dokumento laikymą, gabenimą, siuntimą, panaudojimą ar realizavimą tokią pat atsakomybę, kaip asmenims, kurie pagamino, suklastojo ar laikė, gabeno, siuntė, panaudojo ar realizavo netikrą asmens tapatybės kortelę, pasą, vairuotojo pažymėjimą ar valstybinio socialinio draudimo pažymėjimą.

Tokiu reguliavimu siekiama užkardyti asmens su negalia automobilio statymo kortelių klastojimą ir neteisėtą jų naudojimą bei užtikrinti veiksmingesnę tokių veikų prevenciją.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Teisinio reguliavimo poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Priimtas įstatymas neturės įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas neturės neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Teisės aktų papildomai keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Įstatymui įgyvendinti nereikės priimti įgyvendinamųjų teisės aktų.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų priimtam įstatymui įgyvendinti nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kuriuos reikia įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra „vengimas išlaikyti vaiką“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Papildomų paaiškinimų nėra.

Teikia
Seimo narys Darius Razmislevičius